

der bezetting door de militaire autoriteiten verschijnen zonder dat op deze bladen voorcensuur wordt uitgeoefend. Deze tegemoetkomende houding veronderstelt natuurlijk een absoluut loyale houding van uitgevers en redacteurs.'

'*Streng vertraulich*' ontvingen de directies en hoofdredacties daarbij een reeks richtlijnen die hun duidelijk maakten wat die 'absoluut loyale houding' inhield: verboden werd, iets te publiceren dat voor Duitsland in enig opzicht nadelig zou kunnen zijn dan wel van militair voordeel voor de Geallieerden; berichten uit Engelse, Franse, Belgische of andere anti-Duitse bronnen mochten niet meer opgenomen worden, daarentegen diende men dagelijks het communiqué van het *Oberkommando der Wehrmacht* af te drukken. De directies moesten er voorts voor zorgen dat, ter controle, van de eerste exemplaren van elke editie drie onmiddellijk afgegeven werden bij de *Ortskommandantur*; bladen die tegen inhoud of geest van deze voorschriften zondigden, zouden verboden worden.¹

Hier bleef het niet bij.

Nog geen week later werd aan het bestuur van de vereniging 'De Nederlandse Dagbladpers' meegedeeld, 'dat het niet gewenst geacht wordt, dat Joden nog belangrijke posities in de dagbladpers bekleden.'² Het algemeen bestuur van de vereniging 'De Nederlandse Periodieke Pers' ried zijn leden aan, de voor de dagbladen geldende richtlijnen te volgen maar ging nog een stap verder: het stelde haastig een dagelijks bestuur in, waarvan het voorzitterschap toevertrouwd werd aan een NSB'er. Dat was H. J. Kerkmeeester, directeur van *Het Nationale Dagblad*.³

Bij enkele bladen hadden zich intussen in die eerste dagen vreemde gebeurtenissen afgespeeld.

De hoofdredacteur van *De Telegraaf annex De Courant-Het Nieuws van de Dag*, J. M. Goedemans, stelde zich op dinsdagavond 14 mei op het standpunt,

'dat wij het uitgeven van onze bladen moesten staken. Het was mij bijgebleven dat ook de Belgen dit in 1914 hadden gedaan en ik slaagde er in, de directie van ons blad voor dit standpunt te winnen. Zo gebeurde het dat op de ochtend na de capitulatie van alle Nederlandse dagbladen alleen *De Telegraaf* en *De Courant-Het Nieuws van de Dag* niet verschenen. Ik was niet weinig teleurgesteld toen ik

¹ Een exemplaar van de instructies in Doc II-695, a-3. ² Vereniging 'De Nederlandse Dagbladpers', bestuursnotulen 22 mei 1940, p. 1 (Doc II-1012, a-1). ³ Vereniging 'De Nederlandse Provinciale en Periodieke Pers', circulaire, 24 mei 1940, aan de leden (Doc II-643, a-1).